

efter denne Grundlov; det ærede Medlem fra Æbeltoft fortalte, at det var saa frygteligt, at den skulde blive liggende og ikke træde i Kraft. Men den Gang Krigen udbrød i 1914, var det først Venstre, der kom i Tanker om, at det hastede ikke med Grundloven, de havde ikke saa travlt. Saa vidt jeg erindrer, var det Landstingsmand Jørgen Pedersen, der først sagde, at saa længe Krigen varer, maa vi helst lade Grundloven hvile. Og da endelig den var vedtaget, var Venstre enigt om at sige: Lad den hvile, til efter at Krigen er sluttet; og naar vi Socialdemokrater sagde: Lad os nu faa Valg, sagde de: Nej, det haster ikke; Venstre har sagt, de ønskede Valg, men hver Gang vi har sagt, at de kunde faa det, har de ikke villet have det. Derfor tror jeg, at deres Kærlighed til Grundloven ikke er saa overvældende, de skulde have en Præmie paa Valgloven for overhovedet at stemme for den Grundlov, de nu nærer en saa levende Kærlighed til. Jeg vil sige, at jeg havde haabet og ønsket, at Venstre vilde være gaaget med til en Ændring af Valgloven, en saa omfattende Ændring, at vi virkelig havde faaet Betryggelse for, at hvad der har Flertal blandt Vælgerne, ogsaa faar Flertal her i Rigsdagen. Jeg er sikker paa, at Regeringen siger ganske det samme: Vi ønsker ikke at fortsætte, hvis der ude i Befolkningen er et Flertal, der ønsker en anden Regering, selv om dette Flertal ikke formaar at skabe sig Flertal i Folketinget. Men paa den anden Side ønsker det ærede Medlem fra Æbeltoft — det vil jeg gerne have slaaet fast — at skabe et kunstigt Flertal, idet han ikke vil ændre Valgloven og derigennem skabe Sikkerhed for, at Tillægsmandaterne tilfalder de Partier, der har faaet for faa Mandater. Det ærede Medlem fra Assens (Klaus Berntsen) spurgte, hvorfra jeg kunde vide, at Venstre vilde faa for mange Mandater i Jylland. Det har jeg ikke sagt, jeg vidste, men jeg har sagt, at hvis Partistillingen blev den samme næste Gang som sidst, vil Venstre faa for mange Mandater i Jylland og desuagtet Tillægsmandater paa Sjælland og derigennem flere Mandater, end der kan tilkomme dem efter deres Stemmetail. Jeg har spurgt Venstre, om de vil være med til at forandre dette. Venstre siger: Nej, det vil vi ikke, det var en Præmie, vi fik, den Gang vi stemte for Grundloven; vi fik denne Præmie for at stemme for den, og den Præmie vil vi fastholde. Jeg synes, det var værd at faa det konstateret.

Saa vil jeg sige, at medens vi nærer

det Ønske, at Partierne kan komme til at gaa til Valg hvert for sig, saa nærer jeg samtidig stor Frygt for, at det skulde lykkes Venstre i Kraft af en uheldig Bestemmelse i Valgloven at faa et kunstigt Flertal og derigennem komme til Styret uden at repræsentere et Flertal i Befolkningen. Og jeg vilde betragte dette som en Ulykke for vort Land, fordi jeg har set, hvorledes det er gaaget Venstre. Vi har jo haft rig Erfaring for, hvorledes Venstre har haft det, da de var ved Styret, og vi har set, at hver Gang en stor Sag laa for, kom Jalousien op indadtil i Partiet, saa forgik Partiet i indbyrdes Kævleri. Ved de to store Sager, Venstre har haft med at gøre, Forsvarsordningen og Forsøget paa at gennemføre Grundloven, saa vi, hvorledes det gik. Da Forsvarsordningen skulde gennemføres, kom det ærede Medlem fra Æbeltoft op og sagde: Her er en Forsvarsordning, og jeg har set saa umaadelig meget, og jeg maa sætte mit Mandat ind paa, at denne Ordning gennemføres. Den første, der kom og ytrede Modstand, var Venstres Formand, Formanden for det ærede Medlems eget Parti, og det ærede Medlem maatte vige som Forsvarsminister, fordi hans eget Parti gik imod det Forslag, han kom med, og som han erklærede, det var nødvendigt at gennemføre. Og det ærede Medlem satte ganske vist sit Mandat ind, men ikke mere standhaftigt, end at han tog Sæde i det nye Ministerium, som gennemførte en anden Ordning. Saa kom Grundlovssagen. Der kom det ærede Medlem fra Assens (Klaus Berntsen) og forelagde et Grundlovsforslag. Det var en stor Sag, der laa for; men saa kom Venstres Formand og sagde: Det vil jeg ikke være med til, det Forslag kan vi ikke være med til. Og da endelig efter Valgene i 1913 de Radikale og Socialdemokraterne kom og sagde: Vi ønsker, at det ærede Medlem fra Assens skal gennemføre Grundloven, vi tilsiger ham Støtte dertil, saa kom Jalousien op igen: det maatte han ikke, det kunde ikke tillades; han maatte forsvinde, og det skulde overlades til en radikal Regering. Nu fortryder Venstre saa inderligt, at de har faaet den radikale Regering, men de faar vistnok deres Hyre med at komme af med den; de kunde være blevet fri for den i 1913, hvis de selv havde været enige. Jeg tror, at et Parti, der saaledes i store Sager trævles op i indbyrdes Jalousi, vil det være farligt at overlade Regeringen i en Situation som den, vi er i, og naar vi ser, at dette Parti ikke undser sig ved at rette Kritik mod Regeringen for Ting, som de selv har været med til, saaledes som vi